

עת הזמיר הגיע

ברגע נדיר של גילוי לב, פותח הגאון רבי זמיר כהן, מבכירי עולם התשובה וקירוב הרחוקים, את דלתותיו, ובשיחה מיוחדת לשערים מספק הצצה נדירה לאישיות המיוחדת ולפעילותו הענפה רבת האנפין. הרב מגלה את הסוד שמאחורי התפתחות מוסדות התורה שבראשותו, מדבר על הרבנות בשכונת האתרונג ועל הקשר המיוחד עם מרן הגר"ע יוסף זי"ע, לרגל שנה להסתלקותו. וגם: האם צריך להירתע מהנוער הנושר? עולם של תשובה.

הונג קונג, לפני של בריטניה והיום של סין. עיר הצבעים והאורות. השעה שעת בוקר מוקדמת. הרב זמיר כהן, מקפל את תפיליו במהירות ומתיישב לסעוד את ארוחת הבוקר. מבעד לחלון נשקפות אורותיה של אחת הערים המתוירות בעולם, קורצים ומזמינים לסיום ברחובות הבנויים בסגנון ארכיטקטורי מדהים. אין מי שביקר בעיר האסייתית ולא התפעל מיפיה.

הרב זמיר, הגיע למקום בכדי להשתתף בערב התחזקות מיוחד לבני הקהילה, כאשר שיאו צפוי להיות בשעות הערב, אז יעלה הרב האורח על במת הנאמנים וירתק שוב את קהל הצופים היהודי, בסגנון הייחודי בכושרו הרטורי ובידיעותיו המופלאות.

מקורו ויד ימינו של הרב, ר' יצחק בצון, עומד נכון לשרת את הרב ודואג בכל לב לבריאותו, וחושב שאולי נכון יהיה להוציא את הרב לטיול של שעות הבוקר, אולי לסייר בעיר ולחזות בנפלאותיה, כך יאזור הרב כוח לשעות הערב ולהרצאות שיימסרו. אך לשמע הבקשה, הרב נרתע: "ממש, לא", נשמע הוא משיב בנועם האופייני לו, "הרי יודע אתה יצחק ששעות הבוקר כאן הן הזמן הפנוי שלי, ואז, סוף סוף אתפנה ללימוד לכתובת ספריי, ואם לא עכשיו, אימתי?". אתיישב ללמוד מעט, ולעת מנחה, קרא נא לי, ואצטרף אליך לתפילה".

השעות נוקפות, שעתיים.. שלוש.. חמש.. תשע שעות חלפו, והרב לא יוצא מפתח החדר. ורק כאשר מתאסף הקהל למנחה נוקש שוב ר' יצחק על הדלת, ומסב את תשומת ליבו של הרב לשעה המאוחרת. וכאן הגיע תורו של הרב להיות מופתע: "מה..? הוא שואל, הרי רק לפני רגע קט סיימנו שחרית!?"...

+

עולמו של הרב זמיר כהן רצוף עשייה. מלבד תפקידו המשמעותי כרבה של שכונת האתרונג וממתווי דרכה של סיעת ש"ס בעיר, עסוק הרב בכל יומו בתפקידיו השונים, כראש ארגון הידברות, וכמקרב רחוקים, כראש ישיבה וכמגיד שיעור, כמחנך וכמורה דרך, כפוסק חשוב וכמחבר ספרים. זו היא אישיותו רבת הגוונים של איש האשכולות שהכול בו: תורה, הלכה, פסק, חינוך, מדע, קירוב, רבנות, התמדה ומסירות נפש.

רק שעות ספורות חלפו מאז שנחת בארץ, לאחר סיור הרצאות חיזוק שכלל חמש מדינות בארה"ב, ועד שניפגש לשיחה מיוחדת עם שערים לקראת ימי ראש השנה הבעל"ט. השעה שעת ערב מאוחרת, וכאילו לא נחת זה עתה מטיסה ארוכה, שעה קצרה לאחר מכן, שוב הוא מופיע במקומו הקבוע, בצילם של מאות שומעי לקחו ומבקשי עצתו, בקרב רבנים ומרביצי תורה המשחרים לפתחו ולצד ספריו וחיבוריו המפארים כל בית יהודי.

אנו אסירי תודה על הסכמתו של הרב לקבל אותנו לשיחת חג ביום עמוס שכזה, אנו פוסעים נרגשים אט אט לתוככי החדר, שם ממתינה לנו דמותו הצנועה והמאירה מאידך של הגאון הגדול הרב זמיר כהן שליט"א, רבה של שכונת האתרונג.

בצילו חמדתי

בניגוד לרושם שנוצר, עקב החיבור הידוע של הרב זמיר עם עולם התשובה והקירוב, שנות ילדותו וצעירותו של הרב זמיר היו רחוקות שנות אור מעולם התשובה. הרב נולד בשכונת בית ישראל הירושלמית. ובשחר ילדותו, בהיותו כבן עשר שנים, נשלח הנער זמיר ללמוד ולהסתופף בישיבתו של מרן נשיא מועצת חכמי התורה חכם שלום כהן שליט"א ובצילו הסתופף וממיו שנה כבחיר התלמידים. וכמים פנים אל פנים החזיר לו מרן חכם כהן אהבה יתרה וקירבו בחביבות יוצאת דופן, כאשר הוא מתבטא אודותיו גדולות ונצורות.

מקורביו של הרב מספרים עוד כי גדלותו התורנית של הרב זמיר החלה עוד בשנותיו אלו, כאשר בעודו נער צעיר העלה על הכתב תשובות בהלכה ובפסק, אשר הדהימו את כל רואיהם בבירותם הנחרצת והמאירה. וכך עלתה שמשו של הרב זמיר, כאשר הסובבים אותו חשו והרגישו כי הנה האיר פני המזרח וכי כאן צומח דור העתיד אשר יאיר את הדור כולו.

באותן שנים, קבל עליו הרב זמיר את מרותו המלאה של מרן ראש הישיבה, כאשר במהלך השיחה, כבכל עת, לא משה דמותו של מרן ראש הישיבה חכם שלום שליט"א מנגד עיניו וניכר בו כי הוא הוא המלאך העומד מאחורי התלמיד ואומר לו גדל בני, גדל.

על במתי ההוראה

כנער העתיד לצמוח כגדול בישראל, היה ברור הדבר מאליו כי מקומו של הרב הוא בהיכלי ההוראה, וכך, מיד לאחר נישואיו נכנס הרב זמיר להיכלה של תורה, לכולל ייחודי לדיינות ולהוראה אשר בראשותו עמד הגאון הגדול רבי משה מרדכי פרבשטיין, היום מראשי ישיבת חברון, כאשר הרב זמיר נמנה מיד על בכירי החבורה ומתחבב על כלל הלומדים. בין השאר, למד הרב זמיר בחברותה עם הרב דוד לאו, לימים הרב הראשי לישראל, וכן עם בנו של ראש הכולל, הרב יעקב פרבשטיין, לימים דיין בבית דינו של הגר"נ קרליץ. וכך קנה הרב את קניין ההוראה לרבים.

המהפכה הביתרית

כאשר נפתח סניף של הכולל לדיינות בביתר, היה זה אך טבעי שהרב זמיר נבחר לעמוד בראשו. במשך השנים הבאות התברר שמוסד זה היה אבן הפינה למפעל חייו העצום של הרב, ולבניני המוסדות, התת"ים הישיבות, הכוללים ובתי הספר בשכונת האתרונג וביתר השכונות, אשר משמשים כמגדל אור לרבים וכבאר מרכזית להפצת תורתו של הרב זמיר, בסגנונו הייחודי ובנועם דרכו.

בין המוסדות שהקים הרב, נמנים המוסדות המפוארים ת"ת נתיבות שלום, בית יעקב - נתיבות שלום, ישיבה קטנה נזר התלמוד, ישיבה נוספת השמה דגש על בקיאות- שערי דעת. ישיבה לחוזרים בתשובה, היכל מאיר - כולל אברכים ללימודי רבנות ועוד.

מתברר שפעילותו של הרב זמיר גרמה מהפכה בכל הקשור לעולם התורה בביתר, ובקרב בני עדות המזרח בפרט. ועם הקמתם של המוסדות, "ממש יש מאין" כמו שאוהבים להתבטא בסביבתו של הרב, קיבלה ביתר עילית פנים חדשות, מאירות ורבות אנפין.

מתי גמלה בליבו של הרב ההחלטה להקים את המוסדות המפוארים הללו?

"האמת היא, שמעולם לא חשבתי להקים תלמוד תורה. היה זה כאשר ילדינו הגיעו לגיל חינוך, ואז עליתי למעונו של מורי ורבי מרן ראש הישיבה שליט"א בכדי להתייעץ עמו בנוגע לתלמוד תורה מתאים, ואז, ללא כל הכנה מראש, אומר לי ראש הישיבה: "עליך להקים תלמוד תורה". הדברים ניחתו עלי כרעם ביום בהיר, אך ראש הישיבה הורה לי נחרצות לעשות כן. אמנם מאד נרתעתי, ואז הצבתי בקשה כי הרב יפרוס את חסותו על

מוסדות וכי הם יקראו על שמו. קיבלתי את ברכתו של ראש הישיבה וב"ה דבריו נשאו פירות כעיניכם הרואות. ומאז הדברים התפתחו בס"ד בהתאם לצרכי המקום".

וכיצד הוקמה הישיבה?

"בעת שהגיעו תלמידי נתיבות שלום- ביתר לגיל הבגרות, התעורר הצורך להקים עבורם ישיבה קטנה בעיר, כאשר יסודם של הדברים הגיע מעמדתם של גדולי ישראל, ביניהם גם מרן הרב ש"ך זצ"ל, שעדיף שבחורי הישיבות הקטנות לא יתגוררו בישיבות, ולכן היה צורך להקים ישיבה בתוככי העיר". הרב זמיר נותן סיבה נוספת ומעניינת: "דעתו של חכם שלום לא נוחה מיציאה אל מחוץ לעיר מטעם נוסף, ולפיו אחד מיסודות החינוך הם שבחור יחזור מידי ערב לביתו וכך לא יקבע בליבו הבית כמקום אשר אליו מגיעים אך למנוחה בשבתות ובבין הזמנים, בלא צורך לפתוח ספר, אלא הוא חלק מסדר הלימוד של היום. וכך הוקמה לה ישיבת נזר התלמוד".

מה הרעיון מאחורי הישיבה החדשה ללימודי בקיאות שהקמת השנה?

"זה לא חידוש, שבקרב בני התורה ועם ישראל כולו ישנם שני סוגי אנשים שנכללים בהגדרה של "סיני" ו"עוקר הרים", ישנם שמוחם נותן להם את האפשרות להעמיק בריתחא דאורייתא בבחינת 'עוקר הרים' וישנם כאלו שסגנון לימודם מתומצת יותר אך ידיעותיהם מקיפות בבחינת 'סיני'. הניסיון שלנו הוכיח שאלו שנוטים יותר להיות בגדר סיני, ניחנו בזכרון נפלא, אך לעיתים עלולים להתקשות בישיבה שבה הלימוד מתמקד בעיון חריף ועמוק לגילם. אחד מבכירי עולם הדיינות אמר לי פעם, שאם העיון בזמנו בישיבה הקטנה היה עם דרישות עיוניות כה גבוהות כמקובל היום בישיבות רבות, כלל לא ברור לו שהיה מצליח בלימודו. וכך פתחנו עבורם מסגרת ייחודית, בה יוכלו להתפתח על הצד הטוב ביותר. ואנו מקווים בס"ד להצלחה בדרך זו".

על כסא מלכותו

היה זה בסך הכל לפני כמחצית השנה. אל מעונו של הרב זמיר עלו ראש העיר רבי מאיר רובינשטיין, ועמו סגנו הרב יהודה עובידי. ובפיהם בקשה- תביעה: "הם העירו לי" אומר הרב בצניעות, "כי אני מקדיש את רוב זמני לקירוב רחוקים ולהשבת הלבבות, אך פחות לקירוב בני השכונה הקרובים ולהרבצת תורה והלכה בקרב התושבים, ואני, הסבתי את תשומת ליבם כי כל יומי מוקדש לקירוב וללימוד, ואיך אוכל לשאת על שכמי משרה נעלית שכזו? אך הם התעקשו ליישם את המינוי שהתקבל לפני מספר שנים. אך רק כאשר חזקה עלי פקודתו של מורי ורבי מרן שליט"א ראש הישיבה, קיבלתי על עצמי את התפקיד, ואכן עם הזמן נכחתי שהעשייה בקרב הציבור שלנו היא חשובה ונחוצה לא פחות..."

בכל יום ראשון בשעות הערב מוסר הרב שיעור בהלכה, בו משתתפים אברכים בני תורה מכל חוגים והעדות, מאזינים בדומיה לדבריו, ולאחריו מתקיים ריתחא דאורייתא של ממש. במקביל, מוסר הרב זמיר שיעורים מיוחדים ורבי משתתפים בנושא חינוך ילדים ושלום בית, כמו גם עורך הרב סבב שיעורי חיזוק בבתי כנסת בעיר של כל החוגים והעדות.

אולם גולת הכותרת בהתפתחות התורנית בשכונה היא ללא ספק פרויקט קבלת הקהל, המבקש את עצת וברכת הרב. "למקום מגיעים המונים להתייעץ והתורים נמשכים לעיתים עד שעות מאוחרות מאד" אומרים לנו במזכירות. ואכן, כאשר אנו עומדים מפתן היכלו של הרב, ורואים את התורים הארוכים על דלת חדרו, ומאידך את סבר פניהם הרגוע והמחויך של אלו היוצאים ממנו, אזי הכול מובן.

הרב חש בהתחדשות שאופפת את התושבים?

"את זה צריך לברר עמם"

נוער רגיש

הרב זמיר נטל גם על שכמו את עול הטיפול בנוער הנושר בעיר, נושא לו הוא הקדיש מילים נרחבות בשיחה עמו, כאשר כבר בתקופה הקצרה ניכרים ניצני שינוי, כאשר למרות העומס הרב על כתפיו מקדיש הרב מזמנו למסירת הרצאות לנוער וקבלת קהל מיוחדת לנערים.

את הנוער הנושר אנו רואים ברחובות, רבים נרתעים מהם ואף מתלוננים לעיתים על אלימות, עד שיש כאלו הגורסים שיש להרחיקם לגמרי, איך תושב מהשורה אמור להתמודד עם בעיה זו?

בשלב זה מרצינים פניו של הרב: "ראשית צריך להיות מציאותיים", הוא אומר, "אין דרך 'לגרש' אותם, המשפחות שלהם כאן ואין להם בית אחר, הם כאן ואם לא נטפל בהם הבעיה רק תחריף. ולעצם העניין", מדגיש הרב, "בחורים אלו הם אינם כה מפחידים כמו שנראים. ולהפך, מדובר בבחורים רגישים שעברו עליהם כל מיני התרחשויות וקשיים שדרדרו אותם. ואומנם, לפעמים הם מגיבים בנוקשות כלפי אלו שנראה להם כאילו הם מתייחסים אליהם בעליונות ובביקורתיות, חשוב להם שיקבלו אותם ויעריכו אותם כמות שהם". הרב מספר שהוא מכיר אישית נערים שחל בהם שינוי מדהים בעקבות ברכת שלום לבבית, מילה חברית ונעימה, והכי חשוב, הסתכלות בגובה העיניים.

כולם אמורים להתייחס אליהם ולהקדיש תשומת לב?

"לא לכל אחד יש את הגישה להתמודד עם זאת, אך אברך החולף ברחוב יכול לעיתים לברך לשלום במבט לבבי, לומר שבת שלום, אפשר להוסיף מילה מתעניינת או שניים, לא להטיף מוסר, רק להראות פנים שוחקות, וכאשר נרקם קשר חברי, ניתן להגיע לדברי חיזוק של ממש ואפילו ללימוד משותף בחברותא לזמן קצר מידי שבוע או אפילו מידי יום. וכך בעז"ה נצליח להציל הרבה נשמות".

שנה בלי מרן

כשנה עברה מאז הסתלקותו בסערה השמימה של מרן הגר"ע יוסף זצוק"ל ועדיין הומים רגשות ליבנו מצער הפרידה והגעגועים לאבי הדור כולו, עטרת תפארת ישראל ומרומם קרן יהדות ספרד בארה"ק. הרב זמיר, אשר בעיני רבים מסמל את המשכיות המסורת והפסק שהותיר אחריו מרן זצוק"ל, כתלמיד חביב ומוערך שמרן אף מזכיר תשובות משמו בספריו, ואשר זכה אף לשמש כ'רב המקדים' לשיעוריו של מרן, מתייחס בשיחה גם לנקודה זו.

הוא מסביר מזווית ראייתו מה היה סוד כוחו של מרן רבי עובדיה: "אמר לי פעם המשגיח רבי שלמה וולבה זצ"ל שהדרך היחידה בכדי להחדיר בילדינו ובסובבים אלינו את הקביעות בחיבור להשי"ת ולחיי תורה ומצוות נכונים, היא על ידי שנחדיר בהם את נועם מתיקותה של התורה ויפעתם של המצוות, ונתייחס אליהם בחמימות ובאהבה. זה היה סוד גדלותו של מרן זצוק"ל אשר עם כל כוח התמדתו ולימודו, עמל כל שנותיו להחדיר בהמון העם נועם ומתיקות המצוות, וכל זאת ביחס חם ואוהב. הוא היה יורד להמון העם בצורה מפליאה וכך זכה להקים מחדש את עולם התורה".

מה היה קשר של הרב עם מרן רבי עובדיה?

"זכיתי פעמים רבות להקביל פניו, ואף לשוח עמו בדברי הלכה. פעם מיוחדת מבין אלו היה בעת האחרונה, בה הרבה כידוע בכתובת חידושויו עלי עט, ואז זכיתי לתשובה ארוכה בכתב ידו, בה יישב את מנהג חלק מבני עדת הספרדים המוסיפים בברכת התורה, אשר נתן לנו את תורתו".

לסיום, כבוד הרב, מספר מילים לכבוד השנה החדשה.

"עירנו נתברכה בכל שנותיה באחדות מופלאה ששוררת בין כל הזרמים והפלגים. אחדות היא סוד הקיום שלנו בכל הדורות, ועליה יש לשמור מכל משמר, אין ספק שבזכותה נצליח לבנות בתים של תורה ויראה כשאיפתנו. שנה טובה וקטיבה וחתימה טובה לכולם".

תשובה וקירוב

ימי התשובה שפורסים עלינו את כנפיהם הם הזדמנות מיוחדת לשוחח עם הרב על אחד מתפקידיו הבולטים, הלוא הוא קירוב רחוקים. חידוש מרענן ונפלא הוא ערוץ 'הידברות', אשר הוקם ע"י הרב, ובאמצעותו זוכים אלפים אלפים מאחינו התועים לשמוע דברי תורה חכמה ומוסר, זאת דרך אותם כלים המשמשים גם למטרות פחות חיוביות, אין ספק כי באמצעות כך, חלה התעוררות רוחנית בקרב המון העם.

"הרעיון של הערוץ נולד עוד הרבה לפני שהוא יצא לפועל, " מספר הרב זמיר, "כשהיוזמה עלתה, עלינו למעונו של ראש הישיבה חכם שלום, ששלל את הדברים לעת עתה, מחשש שהדבר יסחף גם כאלו שעד עתה היו מנותקים ממחוזות אלו. אך תקופה לאחר מכן הסכים כבר ראש הישיבה למימוש התוכנית, ככל הנראה עקב חדירת הכלים והתקשורת במידה מסוימת גם לציבור שלנו, לדאבוננו, כך שלא היה מה להפסיד, וב"ה זכינו לקרב אלפים ורבבות דרך תקשורת זו", מציין הרב בסיפוק.

בנוסף ידוע הרב בספריו, המשלבים בין תורה ומדע. חלקם אף תורגמו ללא פחות מ-8 שפות, ביניהם אפילו לשפה התורכית. "היה מדובר שאסע לתורכיה לרגל השקת הספר במהדורה התורכית, אך בדיוק אז פרצה המלחמה בעזה, שהציתה שוב את זעמם של אזרחי המדינה המוסלמית, והתוכנית נדחתה", מספר הרב.

האם אנו זקוקים להוכחות מהמדע על אמיתות התורה?

בספרי 'המהפך', כתבתי התנצלות מיוחדת בנושא זה והסברתי שאכן ה'שפחה' לא יכולה לבוא ולהעיד על ה'מלכה', אך יש אנשים שאינם מכירים את אמיתות התורה, ועבורם למדע יש משקל גדול. לפעמים גם מתעוררות שאלות בציבורים שונים, ולאנשים כאלו צריך לענות תשובות ברורות. לכאלו ודומיהם הוצאתי את הספרים הללו".